YAHYÂ BİN MÜBÂREK YEZÎDÎ

Kırâat, nahiv ve lügat âlimi ve şâir. Künyesi, Ebû Muhammed el-Adevî ve Yezîdî'dir. 134 (m. 755) senesinde doğdu. 202 (m. 818)'de Merv'de 74 yaşında iken vefât etti. Adiy kabîlesi arasına gitmiş olmasından veya bu kabilenin âzâdlı kölesi olmasından dolayı "Adevî" denilmiştir. Abbasî halifesi Mehdî'nin dayısı Yezîd bin Mensûr'un çocuğunun yetiştiricisi olması sebebiyle de "Yezîdî" denilmiştir. Hârûn Reşîd'in o sırada henüz küçük yaşta olan oğlu Me'mûn'a da mürebbîlik yapmıştır.

Aslen Basralı olup Bağdâd'da yerleşmiş ve ilim tahsili yapmıştır, önce kırâat ilmini öğrendi. Kırâat ilminde hocası, Ebû Amr bin A'lâ'dır. Bu hocasından ve İbn-i Cüreyc'den hadîs rivâyetleri vardır. Kendisinden bu husûsta ve kırâat ilminde rivâyette bulunanlar ise, oğlu Muhammed Ebû Şuayb, Sâlih bin Ziyâd-es-Sûsî, Ebû Ubeyd Kâsım bin Selâm, İshâk bin İbrâhîm Musûlî, Ebû Amr ed-Devrî, kardeşi İbrâhîm bin Muhammed, torunu Ahmed bin Muhammed'dir. Yahyâ bin Mübârek kırâat ilmini öğrendikten sonra nahiv ve lügat ilmini de öğrendi. Bu ilimleri, Arab dili ve edebiyatını, târih ilmini, Halîl bin Ahmed'den, Ebû Amr bin İshâk Hadramî'den ve zamanının bu husûstaki diğer âlimlerinden öğrendi.

Lügat ilminde "Nevâdir" kitabı meşhûr olup, bundan başka "Maksûr ve'l-Memdûd"

"Menakıb-ı benî Abbâs", "Muhtasar fi'n-Nahv" adlı eserleri vardır. Şiirleri de bir dîvânda toplanmıştır.

Yahyâ bin Mübârek'in beş oğlu vardı. Hepsi âlim, edib ve şâir idi. Lügat ve edebiyat ile ilgili eserler yazmışlardır.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Mu'cem-ül-müellifîn cild-13, sh. 220

2) Şezerât-üz-zeheb cild-2, sh. 4

3) Vefeyât-ül-a'yân-cild-6, sh. 183

4) Târîh-i Bağdâd cild-14, sh. 146

5) Bugyet-ül-vuât cild-2, sh. 340

6) El-A'lâm cild-8, sh. 163